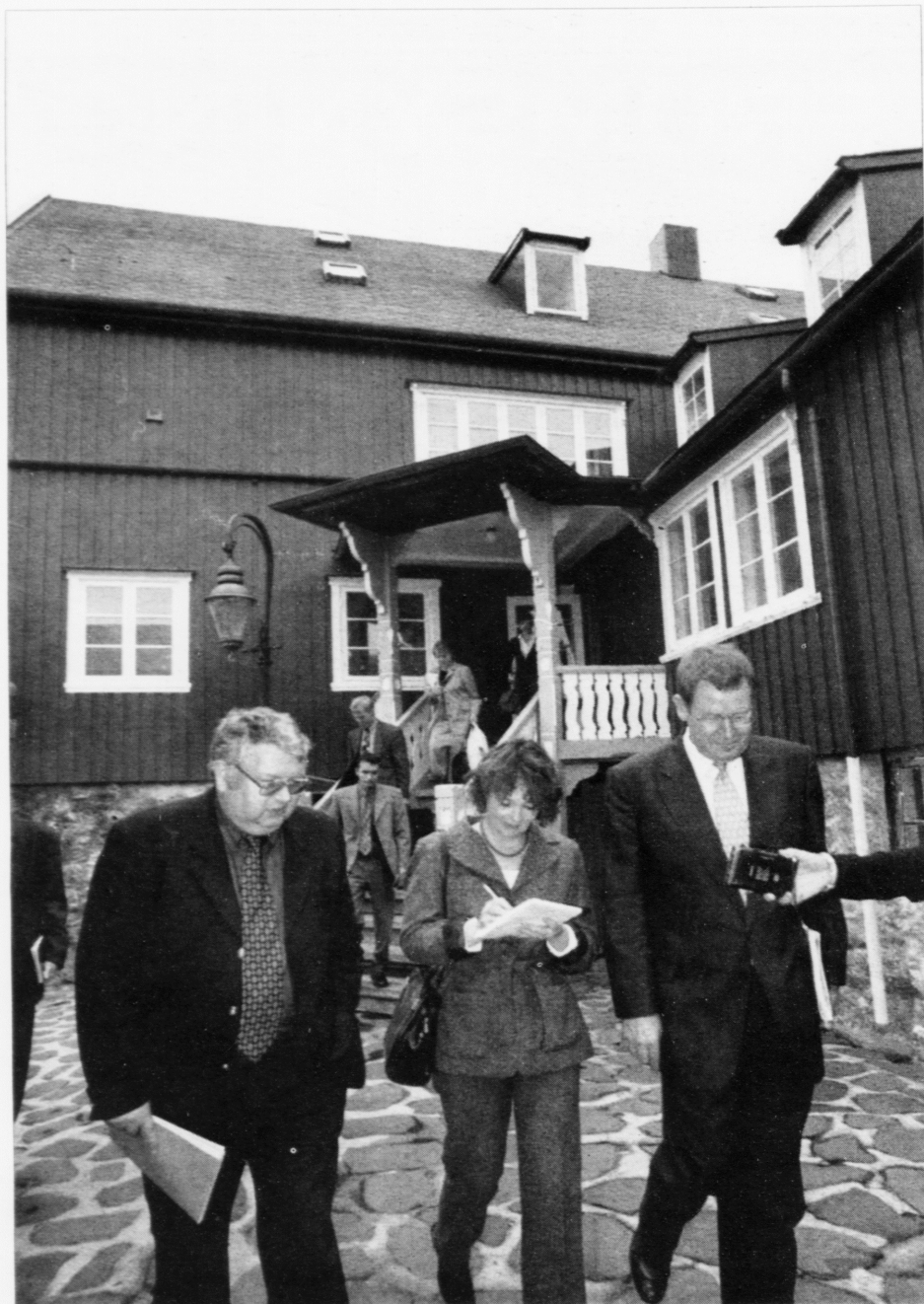

- Lat tey sigla egnan sjógv

Danskir frøðingar eru samdir um, at vanligi danin als ikki hevur áhuga fyri, um Føroyar eru partur av danska ríkinum ella ei

JOHN JOHANNESSEN

- Fleiri orsøkir eru til, at danir beinleiðis eru trútrín inn á føroyingar, sigur Uffe Østergaard við danska blaðið Aktuelt. Í sambandi við hetta verða nevndir ymskir forðomar um, at føroyingar eru ógvuliga grammir eftir

verðini. Føroyingurin brúkar sítt sparda peningin hjá danskanum til at byggja vitleysar vegir og bora long berghol í hørð fjøll, so hann kann koyra kring um á sín-um smáu oyggjum í sínum alt ov dýra bili.

Hetta eru sjálvandi forðomar, ið víst verður á, men

hildið verður, at hetta hevur gjørt, at vanligi danin als ikki hevur áhuga fyri, um ríkisfelagsskapurin Føroyar Danmarkar imillum verður varðveittur.

- Tað sær út til, at ríkisfelagsskapurin er nakað ógvuliga fjart nakað fyri nógvar danir. Hóast alt hev-

ur fyrr verið ein lítill positivur áhugi fyri ríkisfelagsskapinum, men meininga-kanningarnar vísa, at hetta er nakað, ið er í ferð við at broytast við fullari ferð í lótni. Um føroyingar sjónka at vera sjálvstøðugir, so er hetta í fínasta lagi, sigur Uffe Østergaard við

- Vit hava onga gleði av føroyingum í lótni. Bert tá forsætismálaráðharrin fer upp hagar at ferðast, og so er tað hann, ið hevur gleðina. Ella tað mótsatta, tá hann verður útskeldaður, sigur danskur søgufrøðingur

Aktuelt í gjár.

Uffe Østergaard er væl kendur við føroysk viðurskifti. Hann hevur skrivað um sambandið millum Føroyar og Danmark, og eisini hevur hann eitt skiftið verið lærari á Fróðskaparsetri Føroya.

Lítill gleði av Føroyum

Uffe Østergaard skilir væl, at danir argast inn á føroyingar, og eisini skilir hann væl, at danir hava nógvar forðomar fyri føroyingum og Føroyum annars.

- Tað er gjørdist heilt týðuligt, at danir eru vorðnir argir inn á føroyingar, tá føroyingar settu fram krav um at fáa pening frá donsku stjórnini undir kreppuni. Danir hava tærri ikki heilt ógrundaðu uppfatanina, at føroyingar eru eftir okkara pengum, men hóast hetta dæmar teimum ikki okkum.

Hóast fleiri vilja vera við, at danir hava havt nógva gleði av føroyskari list, heldur Uffe Østergaard ikki, at so er, tá Jonas Kuld Rathje frá Aktuelt setir honum hendan spurningin.

- Tað eru nógur, ið halda, at danir hava fingið nógva gleði av føroysku listini, men tað haldi eg ikki, sigur Uffe Østergaard avgjortur.

Menningartarnað og evnaveik

Søren Mørch, lektari í søgu á Syddansk Universitet, heldur heldur ikki, at danir hava serliga áhuga fyri Føroyum. Hann sigur, at Føroyar liggja ógvuliga fjart í hugaheimi dana. Hann sigur, at um føroyingar ynskja at gerast sjálvstøðugir, má hvør einstakur bert ynskja teimum tillukku og vera fittur við teir.

Søgufrøðingurin heldur, at danir ikki taka oyggjarnar í ríkisfelagsskapinum í álvara, og at hetta vísur, at danir í veruleikanum als einki leggja í hesar oyggjar.

- Tøku vit Føroyar og føroyingar í álvara, skuldu vit jú lært føroyskt í skúlnum og farið við føroyingum, eins og vit fara við okkum sjálvum. Í veruleikanum fara vit við teimum, sum eru tey menningartarnað og

evnaveik, tí menningartarnað, evnaveik og føroyingar sleppa jú undan herskyldu, sigur hann við Aktuelt.

Tættari samband við Grønland

Í greinini í Aktuelt vísir Uffe Østergaard á, at tað er av tilvild, at Føroyar eru komnar í ríkisfelagsskap við Danmark. Eisini vísir hann á, at bondini millum føroyingar og danir ikki eru serliga tørt. Men harafturi-móti heldur hann sambandið við Grønland, ið sum kunnugt eisini er við í ríkisfelagsskapinum, er nógvt tættari.

- Vit hava eina sterkari kenslu av ábyrgd fyri grønlandinum enn føroyingum. Talan er um innfødd, og vit eru eisini farið illa við teimum í sínari tíð, sigur hann.

Søgufrøðingurin sigur við Aktuelt, at hann heldur ikki, at danir fara at gráta nógvt tár, um Føroyar einaferð fáa slitið seg heilt leysar frá Danmark. Heldur ikki heldur hann, at danir fara at sakna missin av oyggjunum, eins og teir sakna økið sunnanfyri markið millum Sudúrjútland og Týskland.

Ynskja ikki samband

Uffe Østergaard heldur als ikki, at føroyingar ynskja eina loysn, ið liggur innanfyri ríkisfelagsskapin.

- Vit danir ganga og halda, at tey, ið fegin ynskja samband við Danmark - Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin - er tey, ið dáma væl danir. Men hetta er als ikki rætt. Allir føroyingar eru eins ivasamir móti tegis donum, men tey eru nógur, ið ynskja at gjalda fyri tað og nógur, ið ikki ynskja at gjalda. Í veruleikanum eru tað sjálvstýr-isfólkini, ið eru vinir okkara, mentanarliga sær, eru tey samd um fjarstøðu frá Danmark.

Taka Hvítubók í álvara

Men tað eru ikki bert hvöss orð, ið fella um føroyingar, nú vit standa á gáttini til munandi broytingar í ríkisrættarlígu skipan okkara. Í oddagreinini í danska blaðið Politiken í gjár, verður heitt á donsku stjórnina um at taka Hvítubókina í ráfasta álvara, og ikki vísa á, at hon er ábyrgdarleys, tá hugsað verður um nógvu praktisku og politisku trupulleikarnar, ið bókini hevur hug til at leypa lættliga framvið.

Oddagreinaskrivarin heldur tað vera heilt klárt, at høvundarnir hava fingið til uppgávas at gera greitt, hvussu oyggjarnar kunnu gerast sjálvstøðugar, uttan at so nógv verður hugt at teimum trupulleikum, hetta fer at føra við sær fysisit-ingarlaga og figgarliga. Men tað verður dentur lagdur á, at tá atlanir føroyinga klárt sýna, at føroyingar ynskja at klára seg sjálvur, eigur atlanin at verða tikin í fullum álvara.